www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 156. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 8. липня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 156. Jersey City, N. J. Thursday, July 8. 1926. THREE CENTS

РОСКРИВАЮТЬ ЖЕРТВОДАВЦІВ КАМПАНІЇ ЗА ПРОГИБІЦЮ

ВАШИНҐТОН, 6. липня. — Сенатовий комітет, розслїджуючий видатки на вибори, котрий веде далі свою роботу помимо великих лїтних ферій конґресу, переслухував нині ряд свідків в справі жертв на виборчі кампанії орґанізацій, які ведуть аґітацію щодо прогибіції, чи за нею, чи проти неї.

Комітет хотів спочатку дізнатися імена всіх жертводавців, які складали жертви на прогибійну й антипрогибійну пропаґанду, але на прозьбу Антисалунової Ліґи рішилися взяти під увагу лишень час від 1. січня 1925. року. Показалося тоді, що найбільші жертви для прогибійної пропаґанди зложили відомі нафтові королі Америки Джан Д. Ракефелери, які дали по 20,000 долярів. Найбільша жертва для кампанії проти прогибіції виносить 5,000 долярів та походить від одної женщини з Нової Анґлії.

СТРАЙК НА ПІДЗЕМНИХ ЗЕЛІЗНИЦЯХ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 6. липня. — На страйк моторменів і свичменів підземних зелїзниць системи Інтербоpо вийшло до тисячки робітників. Сей страйк викликав велику невигоду для населення, головно в часи великого поспіху й стиску рано й вечером, коли робітники їдуть до роботи або вертають домів. Всеж таки руху страйк не припинив на більше як на половину.

Перевозити населенє міста помагали головно роднинні авта, яких величезна маса кинулася сейчас до бизнесу. Трамваєві лінії пустили сейчас більше возів, а омнібусові компанії два рази більше „босів". Навіть поромів на ріці вживано до перевоження людий здовж ріки.

Баччи сю неповну скуточність страйку, страйковий комітет кинувся наклонювати других робітників до страйку. Наперед страйкарі стараються намовити так званих „тавернменів" системи Інтербоpо. Відтак робітників того самого підприємства, які працюють на надземних зелїзницях. Зі сих послїдних які дві сотки вже навіть покинули роботу. Страйк відбувається спокійно, як до сього закликав страйковий комітет.

КУЛИДЖ СКЛАДАЄ ВИНУ НА КОНҐРЕС.

ВАШИНҐТОН, 6. липня. — Виїзджаючи нині на лїтні вакації, президент Кулидж говорив з представниками ґазет і в сій розмові заявив, що підчас послїдної сесії конґресу він старався не обмежати конґресу в його свободі ділання, щоби конґрес не складав відтак вини на нього за невдачу в якій-небудь справі.

ГЛУПА ВІДВАГА.

ГЕМОНСТОН, Ню Джерзі, 6. липня. — Двох хлопців місцевої італійської кольонії, забавляючися святочними штучними огнями ,стали сперечатися за свою відвагу. Один з них, 6-лїтний Френк Мортілєтті, заявив, що він такий відважний, що подержить засвічений штучний огонь у зубах. Хлопець доконав свого закладу, а ледво вложив патрон у зуби, коли сей вибух, і розірвав йому щоку. Хлопчину в тяжкім стані відставлено до шпиталю.

КОЛИ СЕ ПОРЯДКИ, ТО ЩО В НИХ БУДЕ НАЗИВАТИСЯ НЕПОРЯДКАМИ?

ВАШИНҐТОН, 6. липня. — Польська амбасада видала публичне заперечение чуток, які появилися в американських ґазетах, що польський уряд завів виїмковий стан у Польщі. Амбасада запевняє, що в Польщі все в порядку й що там нема потреби заводити воєнний стан...

СМЕРТЬ ТРОХ РОБІТНИКІВ В ЕЛЕКТРОВНИ.

ПЛЕЙНФІЛД, Ню Джерзі, 6. липня. — В фабриці підприємства Бател-Ренвик Кемикел Ко. згинуло трох робітників від громової сили наслідком короткого зіпняття на електричних проводах фабрики. Погибли: Михайло Фалат, Йосиф Копчик та Гаролд Робинсон.

КРОВАВІ ВИБОРИ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО, 6. липня. — Підчас федеральних виборів, які відбувалися минувшої неділі, мало в кількох місцях прийти до кровавих бійок, ба навіть до вбийств. В цілому Мексику мало згинути підчас сих виборів три особи.

ЙОГО ПОХОРОНИЛИ, А ВІН ЖИВЕ.

ВИЛКС-БАРЕ, ПА., 6. липня. — Пану Веслі повідомлено кілька днів тому назад про нещасний випадок, у якому згинув якийсь мущина, правдоподібно її муж. Жінка сейчас вибралася на місце нещастя, признала справді, що се її муж. Вона й занялася його похороном.

В кілька днів після похоронів до її дому зайшов асекураційний агент, щоби повести вступне слїдство щодо виплати обезпечення. Коли він став допитуватися, чи вона певна, що се був її муж, дитина, присутна при роспитах, бовкнула, що її батько мав більше волося на голові, як сей небіщик, котрого вони поховали. Сі слова дитини застановили агента й він повів ще далі слїдство. Він роспитався, де перебував муж в послїдне, яка була його адреса, і так далі. По нитці він дійшов до клубка, себто найшов таки мужа, котрий в той час, як нібито його хоронили в Вилкс-Баре, жив преспокійно в Болтиморі, навіть усом не ведучи про те, що він небіщик. За стараннєм агента батько відвідав свою родину в свято 4. липня.

ДЕСЯТЬЛІТНІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА ПРИЗНАЧЕНІ НА ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУ ФРАНКА СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Тому в часі від 28. мая до кінця вересня повинні відбутися в кождій українській місцевости виклади, збори, концерти чи вистави, присвячені памяти Франка.

В кождій місцевости повинна бути переведена рівнож збірка на памятник Франка.

Хай не бракне між нами нікого, хто не зложив би жертви на памятник для Того, що нам а не собі добував кращу долю, що бажав для скованих волі, для нещасних долі і рівної правди для всіх.

Всі жертви на памятник Франка належить слати до:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

МАРЕВА ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ.

Арештували Василя Добрянського; львівського пекаря зі Судової Вишні, на донос учительки зі села Купче, яка пізнала в ньому вбийника свого чоловіка Болеслава Пруса, з 2. листопада 1918 р. Добрянський признався, що стрілив до Пруса, коли цей відмовився скласти зброю, одначе не мав наміру його вбити.

ТАКОЖ СЛАВА.

Львівська преса передає звістку, що до її столиці вернувся „герой" відомого процесу студент Штайґер, який після звільнення поїхав до Берліна та Відня і друкував свої спомини в якімсь жарґоновім часописі. Оповівши в них подрібно історію своєї невинности, (себто, що „нічого не бачив і нічого не знає") кажуть, одержав за це високий гонорар у долярах і хотів продовжувати правничі студії у Відні, але якось не почував себе там добре і волів вернутись до міста, де користується славою Чехівського героя, який по непорозумінню „попав у ґазети".

КНИЖКОВИЙ РУХ, АЛЕ НЕ В НАС.

Віденський національний союз бібліотек-позичалень т. зв. „Центральбібліотек", що має 10 філій, видав своє річне справоздання. З нього довідуємось, що сей союз купив у 1925 р. нових книжок за 125,000 міліонів (1 і чверть міліярда корон!). Куплено за це 70,000 книжок. Усі бібліотеки союзу випозичили за рік майже 6 міліонів книжок. Центральна позичальня зробила анкету між читачами: які останні книжки є найкращі. Такі автори дістали по черзі найбільше голосів: Томас Ман, Васерман, Гельсуорті, Ромен Ролян, Достоєвський, Гамсун, Бонзелбс, Шніцлер, Шов.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА ОТАМАНА ПЕТЛЮРИ.

З Парижа повідомляють, що там прийшло до сутички між українськими і жидівськими робітниками на тлі вбивства от. Петлюри. Щойно поліція привернула порядок.

Комітет жидівської делеґації приготовляє видання документів у справі погромів на Україні. Має то бути збірка п. з. „Чорна книга".

З ТЕМНОЇ ХРОНІКИ.

Між Бориславом і Тустановичами два невідомі бандити напали на поліцая Скрипчака, підстрілили його та поранили. — У Перемишлі шевський челядник Івашко стрілив чотири рази до своєї жінки та поранив її. — У Бориславі парубок Пагута вбив ударами ножа парубка Козака. — Два місяці вязниці дістав селянин Верхратський зі Старого Села за напад на Шехтера з метою грабіжі. — На три місяці засудили селянина з Коцурова, Засадського, який відобрав батьківський годинник Сенькові Гулі, що відкупив його від мами Засадського. Засадський зробив цю „ревіндикацію" вночі, вдершись через вікно до хати Гули, а крім цього мав на совісти ще инші крадіжки. — Як би до цієї хроніки додати всі инші, менші крадіжі і ошуканства, що трапились на протязі одної доби у самім Львові, то від неї потемніло би в очах.

ПОРТРЕТ ШЕВЧЕНКА З ПОЧТОВИХ МАРОК.

Маляр і філятеліст В. Беркмайстер у Москві по скінченні образу „Остров Цейльон", який зробив з почтових марок, приступив до творення нового образу-мозаїки з почтових марок „Тарас Шевченко". Постать поета має виступати на тлі української природи. На портрет має пійти по приблизному підрахунку 20,000 штук усяких марок.

ВБИВСТВО СВЯЩЕНИКА БАНДИТАМИ.

В ночі 11/12 м. м. вбили бандити о. декана Ом. Менцінського в Маластові (пов. Горлиці).

ПРИМІРНИЙ ДУШПАСТИР.

Один селянин пише до львівського „Нового Часу":

В році 1913 заложено в селі Оборошині, повіт Городок, читальню Просвіти, але світова війна перервала цю так пожиточну працю. Всьо пішло в забуття. Так було до року 1925, це є до приходу нового пароха о. Шанковського.

О. Шанковський, побачивши загальний упадок і темноту своєї парохії, від першої хвилі побуту в Оборошині як добрий батько взявся з сердечністю до тяжкого діла. Мимо труднощей, на які наражався зі всіх сторін, не злякався нічого і дійшов до мети. За його старанням відновлено читальню Просвіти і засновано кооперативу, з котрої велику користь мають.

Рівнож заложено аматорський кружок, котрий дав вже два представлення. Завдяки о. Шанковському велика радість настала між громадянами, все прокинулося мовби з твердого сну. Зі сердечною вдячностю висловлюються про свого душпастиря всі громадяне.

Читаю часто в ґазеті про душпастирів, що не лише нічого не роблять, але й шкодять селови. Нехай вони візьмуть собі за приклад нашого душпастиря і йдуть його слідами. А тоді напевно булоби й священикам добре і нарід на цьому скористаби.

ЗМІНИВ ТІЛЬКО ОДНО СЛОВО.

Німецький парлямент ухвалив закон, на підставі якого всі ті, що поєдинкуються, „мусять" бути усунені з державної служби. Президент Ґінденбурґ дав згоду на той закон, але змінив одно слово а саме „мусять" заступив словом „можуть".

ПЕРША ПРОГРАМА ПІЛСУДСКОГО

ВАРШАВА, 6. липня. — Предложений проект побільшення прав президента та зміни конституції стрінувся з великою опозицією. Цілий проект відложено до 15. липня і віддано його під обради комісії.

В той спосіб спаралїжовано перший раз від часу державного перевороту диктаторські реформи Пілсудского.

Дашиньскі критикував дуже остро меритоpичну сторону реформи Пілсудского. Він підніс, що досі не бачить він в тих реформах нічого доцільного. І колиб мало всьо скінчитися на тій програмі, яку Пілсудскі тепер переводить в життя, то шкода тої крови, що її пролято на вулицях Варшави пропамятного дня 12. мая.

Всі реформи Пілсудского, це нічо инше, а тільки мішанина тих реформ, які пробують перевести у Франції і Америці та які намагається перевести в Італії Муссолині.

Супроти того, що сойм не перевів ніякої ухвали, ніхто не знає ні дальшої судьби сойму ні самої держави.

ПРОФЕСОР КЕММЕРЕР НЕ ЗНАЄ, ЩО РОБИТИ.

ВАРШАВА, 6. липня. — Американський фінансовий експерт проф. Кеммерер, який прибув вдруге до Варшави, щоби на бажанне польського уряду перевести санацію польських фінансів, опинився в дуже скрутнім положенню, бо не знає, звідки і як почати свою роботу.

Через політичне замішанне, яке панує в Польщі, проф. Кеммерер мусить сидіти тихо і ждати на кращу хвилю.

КАЙО ОГОЛОСИВ СВОЇ ПЛЯНИ.

ПАРИЖ, 6. липня. — Французький міністер фінансів Кайо виступив перед парляментом з фінансовим пляном, як ратувати курс франка і спасти державну скарбницю.

Як він закінчив свою бесіду, дізнав признання тільки з боку центра. Правиця і лївиця сиділи тихо. На загал признають одначе, що плян той був побудований на здорових основах. Ліві закидують йому тільки те, що він замало радикальний. Праві здержують себе, бо вони хотіли би бачити на місци Кайя свого чоловіка, такого, як Поанкаре або Тардіє.

Кайо підніс такі жадання: затягненне внутрішньої позички, реорґанізація податкової системи, реорґанізація фінансів поза парляментом, сепаратна контроля бондів оборони.

Кайо зазначив далі, що не можна уратувати франка без полагодження квестії сплати довгів, а знова годі сплачувати довги, коли не вдасться добути нової позички.

РОЗОРУЖЕННЄ НЕ ТОРКАЄ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОГИ.

ЖЕНЕВА, 6. липня. На військовім комітеті Підготовчої Розоружної Комісії внесено проект, щоби силу уоруження одного краю порівнувати з другим на підставі їх буджетових видатків. Це внесенне перепало. Проти него голосувала рівнож і Америка.

Комісія відрочила потім свої наради до 1. серпня.

ВОЄННІ ВЕТЕРАНИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ СПЛАТИ ДОВГІВ

ПАРИЖ, 6. липня. — Французькі воєнні ветерани рішили мимо спротиву з боку уряду відбути тиху протестаційну параду яко протест проти тих условин, які накладає Америка на Францію в договорі сплати довгів. В Парижі будуть йти згл. їхати на самім переді ветерани без рук і ніг, ті, які найбільш потерпіли у світовій війні. Похід вийде від гробу Незнаного Жовніра і піде до стації Джорджа Вашінґтона, а відбудеся в найблизшу неділю.

Ветерани стягають зі всіх сторін Франції.

Походом не буде можна робити ніяких перешкод з огляду на те, що возьмуть в нім участь дуже ушкоджені ветерани, які при всяких заворушеннях чи інтервенції з боку поліції потерпіли найбільше.

Американський амбасадор звернув увагу, що така демонстрація готова внести заколот в дружні французько-американські відносини та що американський уряд буде почував себе ображеним з приводу такої демонстрації.

Ветерани заявляють, що вони не думають демонструвати проти американського народу, а тільки хочуть апелювати до своїх товаришів ветеранів в Америці, щоби вони добули для Франції кращі условини що до сплати довгів та щоби сама довжна сума була зредукована.

З другого боку повідомляють, що та демонстрація є ділом радикалів, які хочуть обвести в неділю статую Вашінґтона чорною шарпою та відограти при ній жалібний марш на знак, що приязнь французько-американська скінчена.

ФАШИСТИ БЕРУТЬСЯ НАВІТЬ ДО МАКАРОНІВ.

РИМ, 6. липня. — Фашистський уряд береться до указу, яким обмежиться консумцію найбільш улюбленої італійцями потрави, то є макаронів і спаґетів. За те уряд буде накоплювати населенне, щоби споживало більше бульби. Такий указ конечний, бо макарони та спаґеті роблять з пшеничної муки, яку треба спроваджувати до Італії, а через те збільшувати імпорт.

Корнотайте з нагоди!

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПНА ЖИЗНЬ СКИНЧЕНА!

Корнотайте з нагоди!

ВСТУПНА ЖИЗНЬ СКИНЧЕНА!

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адресс: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАКОН ЧИ ОБМАН?

Такими словами зхарактеризував прогибіційний закон не хто другий, як один з висших федеральних прогибіційних урядників, Едгар Рей, прогибіційний адміністратор питсбурського дистрикту. Сей Рей був на своїм відвічальнім уряді 40 днів, але тепер зрезигнував добровільно, признавши себе нездібним до виконування сього уряду.

На його думку, прогибіційним урядником може бути лишень або дуже богатий чоловік, або обманець. Так як він не вважає себе ні одним ні другим, то він зрезигнував. Свою заяву він мотивував так:

Якби федеральний уряд хотів виконувати прогибіційний закон так щиро, як се він голосить, то цілий край мігби бути „сухим" у короткім часі, і то без великих видатків. Уряд не має найменчої трудности роскрити, хто виробляє алькоголь і хто ним торгує. Замкнути такі бизнеси й покарати винуватих не булоби трудно ні коштовно.

Федеральний уряд, однак, виконувати прогибіції не хоче. Не хоче тому, бо ріжні галузи уряду, адміністрація, суд й законодатні власти, в сей спосіб злучені з бутлегерством, що виконувати прогибіцію не можливо. Рей говорить, що кілько разів прогибіційні урядники заарештували якогось визначного муншайнера або бутлегера, то зараз до уряду телефонували в його справі високі адміністраційні урядники, високі судді та конгресмени. Бутлегери й муншайнери видно дають сильну підпору всяким політиканам, коли політикани побиваються за бутлеґерами. Зависимі від уряду прогибіційні урядники звичайно роблять те, о що їх просять впливові приятелі бутлегерів. Рей чував нарікання бутлегерів, що вони стратили цілий день, заки вилабудалися з халепи наслідком арештовання за бутлеґерство; видно, звичайно се забирало всего кілька годин.

Після Рея, як довго бутлеґери будуть так звязані з урядом та політиканами, так довго прогибіційного закона не буде можна виконати. Так довго гроші податковців буде викидатися без цілі, просто в болото. Працювати в федеральнім уряді при таких умовах значить, на погляд Рея, помагати обманювати населення. Робити сього він не хоче, і тому він резиґнує зі свого становища.

В ПОГОНІ ЗА ПОЛЬСЬКИМ КОРОЛЕМ

До якої міри може осмішити цілу націю монархістична дурійка, видно з дописи американської кореспондентки Маргарети Голдсмит, яка подає нам опис того, як то Поляки шукали за кандидатом на польський престол.

Державний переворот Пілсудского тронув польських монархістів до ширшої акції. Взялися ратувати загрожену вітчину. Ціла їх праця не була тяжка, не вимагала великих зусиль, бо після їх способу думання треба Польщі тільки короля як правного господаря і всьо буде добре. Нема отже чого гризтися, думати і працювати. Треба тільки мати короля. А що такого в себе не годні були знайти, пішли шукати в чужі краї. Так само, як ходили колись просити, по словам Нестора, наші предки Варягів, щоби прийшли над ними панувати. Між нами а Поляками одначе та ріжниця, що коли ходить о нашу історію, то це казка з давних літ, а коли ходить о Польщу, то це щира правда.

Польська монархістична делеґація вдалася насамперед до Італії і запропонувала королівський престол князеви Сикстови Бурбонському. Але той живучи собі вигідно і щасливо в Римі, не виявив ніякої охоти замінити своє безжурне життя за королівський престол в Варшаві. Зажурена делеґація пішла тоді до папи і просила його, щоби він наклонив Сикста або кого другого, щоби згодився прийняти польську корону. Але й папа не схотів мішатися в ту комедію та заявив, що він не приложить своїх рук до дальшого кровопролиття і революції в Польщі.

Та делеґація не дала за виграну і удалася до грецького князя Христофа, що живе собі рівнож в Римі зі своєю американською жінкою. Той відповів вже делеґації менше делікатно, бо заявив, що він волів би радше бути на „дворі" Муссоліні якимсь ґрендсеньором як кандидатом на польський престол.

Та відповідь так вразила частину делеґації, що вона зі встидом повернула назад до Варшави і не хотіла вже робити дальших заходів в пошукуванню за королем. Та друга частина не попускала і вибралася ще до князя Франца Бурбонського, але й той відмовився, хоч в чемній формі, подібно як його брат Сикст.

Вкінци знайшли таки такого кандидата, що евентуально був би згодився стати польським королем. Є ним князь румунський Микола. Та судьба й тут перегородила дорогу. Бо коли його брат Кароль зрезигнував з престолонаслідства, Микола став попри малого князя Михайла одиноким претендентом на румунську корону, а та йому видається кращою як польська. Тому і він відмовився від польської корони.

Ціла делеґація вернула вкінци до Варшави без нічого. Звідси робила ще спроби, щоби наклонити англійського князя Йорку, щоби згодився на польський престол, але й той не оказав найменшої охоти. Просили ще князя з Коннаут, але рівнож без успіху. На нім скінчили на разі польські монархісти своє ходженє за кандидатами на польський престол. Нічого не вскурали навіть між ледачими ласими на корону [illegible]

ЗАГРОЗА ЕВРОПЕЙСЬКОГО МИРУ

Ліґа Націй, яка створена для того, щоби ріжні спірні питання міжнародньої европейської політики полагоджувати мирним шляхом, мимо семи років істнования, ще неупорядкована остаточно та продовжує все нові чинники, які викликують незадоволення членів Ліґи. Отже в самій Лізі Націй безперервно повстають конфлікти, один за другим, викликуючі у ріжних членів Ліґи незадоволення та подражнення. Покищо щастило надлюдськими зусилями полагоджувати ті внутрішні конфлікти мирним шляхом. Деякі держави, члени Ліґи Націй корилися до часу постановам Ліґи. Але, коли ті постанови не сходилися з їх бажанням, вони лише до слушного часу мирилися з ними й підлягали постановам лише для того, щоби при кожному найменьшому поводі творити нові непорозуміння, нові конфлікти.

Нині Ліґа Націй переживає знову крізу й деякі держави загрожують вийти зі складу її, а деякі вже й вийшли. Конфлікт розгорівся формально на питанню приняття до Ліґи Націй Німеччини, але причини його треба шукати далеко глибше. Причиною сього були нерозрішення або вирішення справ по принципу насильства, а не справедливости в міжевропейських взаємовідносинах. Найголовнійші з тих причин це територіяльні повоєнні розмеження ріжних держав, які довершені насильно волею переможних держав.

Коли до війни в Европі було одно питанне Альзас-Льотарінґії, то по війні утворилось таких Альзас-Льотарінґій не менше дванайцяти:

1) Галичина-Волинь-Холмщина; 2) Бесарабія; 3) Вильна; 4) Данциґ і коритар; 5) Горішна Силезія; 6) Німці в Чехії; 7) Мадярські кордони (багато чисто мадярських земель захопила Румунія та Югославія); 8) Південно-Тирольське питання (Італійці денаціоналізують Німців в Тироли; 9) Італійсько-югославський спір; 10) Албанія; 11) Македонія (постійні болгарсько-сербські непорозуміння) та 12) Мемельське питання.

До цього ще треба додати сотку инших питань, що нервують увесь час Европу та не дають їй спокійно задивлятись на майбутній мирний розвиток життя, між якими найголовнійше большевицьке панування в бувшій Росії, яке все погрожує аґітацією та підбурюванням робітничих мас до повстання проти урядів ріжних держав та проти істнуючих соціяльних і політичних систем життя. Поруч з большевією також повна ріжних несподіванок Польща, а за нею Румунія та балканські держави.

Тому Европа перебуває тепер в такому стані, що там нема ні миру, ні війни. Як будуть розвиватися дальше події та чи прийде до замирення, або до війни, залежить від того, як буде полагоджене кожне питання з тих, що скривають в собі багато вибухового матеріялу. Кожен, що захопив добрий шмат чужої землі, покищо не має бажання повернути його тому, від кого його загарбано. Тому взаємовідносини всіх держав і народів Европи такі нервові, підозрілі, що навіть говорячи про розброєння, кожен потихенько озброюється. Тому військові буджети всіх европейських держав тепер давлять на фінанси тих держав з далеко більшою вагою, як то було до війни. Це ще далі обідніює держави та викликує упадок їх валюти, що видно найяскравіше на прикладі держави-переможці Франції та її прислужниці Польщі.

В Европі панує, як ніколи раніше, міжнаціональна ворожнеча, боротьба й підозріння. Тому повстають ріжні міжнародні союзи, як: льокарнський договір; большевицько-німецький договір; союз так званої малої антанти то що. Кожна з держав знає, що колись мусить прийти до зміни сучасної ситуації, тому кожна намагається найти собі спільників в майбутній боротьбі.

Завдяки таким численним ріжним міжнародним договорам, ґарантіям, союзам і т. д. утворився на полі міжнародних враємовідносин в Европі хаос, що таїть в собі далеко більші небезпеки миру ніж то було до 1914. року. Тоді в Европі стояли проти себе лише союз осередніх держав та згода антанти, але тепер противоставлень більше. Крім того кожна з континентальних держав-переможців та новоповставших має в себе внутрішне питання, так званих національних меншостей, що кожного часу може викликати не тільки внутрішню, але й міжнародню крізу.

Наскільки ріжні договори, ґарантії умови тощо часто є протилежні між собою може служити зразком найближче нам питання Бесарабії.

Бесарабське питання й досі не закінчене, бо інтернаціональне становище нині представляється так:

Як Румунія анектувала Бесарабію, ні Україна ні Росія тої анексії не признали. Вони дивляться на Бесарабію як на частину своєї території, тимчасом окуповану Румунією. Як відомо, Англія та Франція признали анексію Бесарабії Румунією, але Італія та Німеччина навпаки не визнали права Румунії на анексію Бесарабії. З того виходить таке:

Скажемо, в Бесарабії може виникнути знову революція, направлена проти румунської окупації. Коли в бувшій Росії, чи лише на Україні, буде якась влада досить сильна, аби розпочати війну за визволення Бесарабії, то вона негайно пішле свою армію через Дністер.

Таке поступовання з боку бувшої Росії для Анґлії й Франції буде нападом Росії на Румунію, а для Італії та для Німеччини цей акт буде лише визволенням Бесарабії зпід чужої окупації.

Німецько-російський договір предбачує строгу невтральність Німеччини, коли Росія буде воювати з Румунією, а тому й з Польщею, звязаною з нею військовим договором. Тоді Франція, яка звязана з Польщею військовим договором, зможе подавати свою підтримку лише через Данциґ та Сальоніки, бо Німеччина, ні Італія через свою територію військової допомоги не пропустять.

Очевидно, що Польща невтральність Німеччини буде трактувати як ворожий акт проти себе. Крім того може й Франція нарушити невтральність Німеччини, посилаючи свою допомогу Польщі через південну Німеччину та Чехо-Словакію. Це звичайно примусить Німеччину взяти за зброю, хоч вона покищо обезброєна. Крім того у випадку такої війни не буде сидіти спокійно і Литва та ті національности, які тепер загарбані Польщею. А їх є 12 міліонів душ.

З такого приводу, наприклад, й може повстати нова світова війна.

Або, скажемо, ще простійший випадок.

Ні для кого не секрет, що Італія набирає все більше та більше войовничого запалу. У неї зростає страшна тяга до імперіялізму. З того й виходить напруження відносин між нею а ріжними сусідами. Недавно стріляла в Муссоліні англійська горожанка Гибсон; на її місци могла бути яканебудь Славянка, Тироль ка чи хто инший з тих народів, з державами яких відносини Італії досить нервові. От уже й бувби претекст до нападу Італії на одну з сусідніх держав, як то вже й було ізза вбивства італійської комісії, коли Муссоліні захопив від Греків остров Корфу.

Такий напад знову легко мігби втягнути у війну инші держави, бо інтереси їх так перепутані, що годі розібратися, де вони сходяться а де розходяться.

В Европі тепер такий стан, що лише скликання нової світової конференції, на якій інтереси всіх держав моглиби бути розмежені по принципу права й справедливости, а не насильства, моглоби покласти кінець загрозі війни. На сьому стоїть Америка, не вступаючи до Ліґи Націй. Така конференція моглаб привести до нової значної зміни територіяльних кордонів ріжних держав, але на це переможці та їх підголоски не підуть. Тому надії на те, щоби в Европі прийшов мир без нових потрясень, дуже мало.

З окрема нам, Українцям, треба памятати, що в Европі боротьба не скінчилася й сучасний стан її ще далекий від стабілізації. Тому ми повинні бути кождої години готовими до активности за зміну міжнародного положення нашого народу.

СИМОН ПЕТЛЮРА.

(Докінчення).

Провідна ідея польської політики Петлюри була: при помочі Польщі здобути визнання головних держав антанти, далі одержати від них і від Польщі потрібну матеріяльну поміч, щоб відвоювати від радянських республик хоч часть української території й заложити на ній українську державу.

Се змагання Петлюри використала Польща на передодні походу Пілсудского на Україну весною 1920 р. Пілсудський хотів зломити збройну силу радянських республик, щоб розширити і закріпити границі Польщі на сході і заблестіти перед цілою Західною Европою як переможець большевизму та — розуміється — скапіталізувати ту славу в користь укріплення становища Польщі на міжнародній арені. Для свого походу на Україну потребував Пілсудський покришки, щоб не виглядати як завойовник, тільки як „освободитель України". Сю покришку дав йому Петлюра польсько-українським договором з цвітня 1920 р. Сей договір потверджує вище наведену варшавську декларацію щодо відступлення українських земель Польщі, за що Польща обовязується помочи Петлюрі визволити Правобережну Україну від червоної армії.

Коли-б навіть надії Петлюри на поміч Польщі були сповнилися, то що се означало би? На Лівобережу Радянська Україна, яка очевидно не мала би такого значіння в Радянському Союзі, як має тепер, і яка підлягала би значно більше ніж тепер впливам Московщини, — Галичина, Лемківщина, часть Волині, Холмщина, Підляшя і Полісся під Польщею, — а між Польщею й Радянською Україною невелика українська держава, яка все мусіла би боятися натиску Радянських Республик і тому бути васалем Польщі, яка за її плечима з одного боку мала би спокій від Радянських Республик, з другого могла би спокійно польщити українські землі.

Одначе сі надії Петлюри не здійснилися. Як відомо, спершу Пілсудський і Петлюра дійшли аж до Київа, в чім помогли їм також галицькі військові частини, які були в червоній армії і отворили червоний фронт. За сю поміч Польща так їм віддячилася, що післала їх на голод і тиф в табори для інтернованих. Потім червона армія загналася аж під Варшаву, де одначе заломилася й почала знов відворот. Сю свою перемогу над нею називають Поляки „чудом під Варшавою". До сього „чуда" причинилися в великій мірі військові частини Петлюри, які також обороняли Галичину перед червоною армією.

Війна закінчилася [illegible] літики Петлюри з часу варшавської декларації і його договору з Пілсудським. З одного боку „Тризуб" стояв на тім, що Україна знаходиться під окупацією Радянської Росії і не признавав ніякого значіння для справи української державности тій еволюції, яка твориться на Радянській Україні. З другого боку „Тризуб" повертався тільки проти „московсько-большевицьких окупантів" української землі, не згадуючи про ті українські землі, які знаходяться під польською чи румунською окупацією. Коли-б так чужинець читав „Тризуб", то набрав би переконання, що українська земля знаходиться тільки під радянською владою, а те під Польщею чи Румунією зовсім нема українських земель. В кореспонденціях з Польщі чи Румунії писалося тільки про життя української еміґрації, а не про положення місцевого українського населення на великих просторах українських земель.

Як свідчать статті ґенерала Сальського, „Тризуб" далі стояв на тім, що визволити Україну зпід „московсько-большевицької окупації" можна тільки при помочи Польщі.

Так само в усіх звідомлениях про свято 22 січня говорилося тільки про проголошення незалежности України четвертим універсалом Української Центральної Ради з 22 січня 1918 р., а ані єдиним словом не згадувалося про проголошення зєдинення всіх українських земель універсалом Директорії з 22 січня 1919 р.

Вкінці ще одна подробиця: Після перевороту Пілсудського в Польщі Петлюрівські однодумці Петлюри, як про се повідомляв кореспондент „Діла", збиралися висилати Пілсудському ґратуляційну телеграму.

Така була політика Петлюри безпосередно перед його трагічною смертю.

На мою думку його становище супроти Радянської України не відповідало еволюції у українській державности на Радянській Україні. Заперечувати, що Радянська Україна є українською державою і бачити в ній тільки форму московської окупації, значить, на мою думку, мірити не національно-державною, тільки партійною мірою. Закидати одному з українських міністрів, Мартосови (не знаю, чи слушно), що він мав сказати: „Нехай Україна ні буде соціяльно-демократична, то нехай не буде ніякої!" Становище „Тризуба" до Радянської України належить до тої самої категорії.

Про відношення Петлюри до Польщі вже було сказано висше. Коли „Тризуб" устами ґенерала Сальського будує будучність України на приязни з Польщею, то треба тільки сказати, що се — невиліччима недуга.

Доля Петлюри як Голови Директорії і Головного Отамана була трагічна. Не принесла йому успіху, а при нім повела його, на помилки, які на все будуть звязані з його іменем.

Роля, яку відіграв Петлюра в будові української держави, належить до історії. Історія українського політичного відродження і будова української держави в першій четвертині XX віку оцінить і заслуги і помилки. Покійного, без тих пристрастий, які кипіли і кипіять кругом його імени, маючи на увазі ті важкі відносини, в яких йому довелося виступити на арену історії рідного краю.

Проф. д-р Мих. Лозинський.

Прага, в червні, 1926.

ГАЙДАМАКИ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
видання ілюстрацій артистом А. Г. Сластьоном, [illegible] (12x17 cals).
[illegible]

жуть довести націю ті, що не мають ніякої віри в життєву силу свого народу та думають, що коли стане в народі правним господарем перший ліпший ледачий принц, настане в краю лад, порядок та добробут. А ледачий принц приходить тільки на готове. Він навіть не возьме корони, коли нарід в біді, а коли і возьме, то її покине і втече, а сам нарід лишить на — Божу ласку.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

49.

Братство св. Михайла в Етна, Па., відділ 89. Українського Народного Союза.

Наш відділ, розглянувши докладно справу будови Сиротинця Українського Народного Союза на своїм мітингу, постановив визначити з каси на сю ціль 10 долярів, а відтак зложили між собою добровільними жертвами 8 долярів. Одержані в сей спосіб 18 долярів відсилаємо до каси Українського Народного Союза. — Роман Лесько, секретар відділу.

50.

Братство св. Николая в Джерзи Сити, Ню Джерзі, відділ 4. Українського Народного Союза.

Як секретар відділу я предложив справу Сиротинця членам нашого відділу на місячнім мітингу в маю. Я представив їм, які користи принесе Сиротинець для сиріт по померших членах і членкинях Українського Народного Союза, і яку забезпеку й захист дасть він для старих людий.

Богато наших членів зрозуміло справу та з одушевленнем заявилося за жертвою на таку благородну ціль. Вони сейчас і зложили 17 долярів, які я відослав до уряду.

Однак нігде правди діти, що найшлися й такі, які справи не зрозуміли. Вони лишень головами помахували, якби їх комарі покусали, а як прийшло до жертв, то вони один з другим чмихали зі салі нарад. Аж сумно було бути урядником серед таких людий. Та уряд не опускає рук, але працює далі та старається зробити для справи, що зможе. — Семен Кусень, секретар.

51.

Братство св. Николая в Вудлон, Па., відділ 120. Українського Народного Союза.

Просимо надіслати нам нових друків на жертви на Сиротинець, бо наші дають щедро. Не дають лишень люди, які не мають.

Досі зібрано серед членів добровільними жертвами 23 доляри. Збірка піде далі, і ми певні, що межи нами не буде ані одного, котрий не прилучиться до сього великого громадського діла. — Михайло Бац, секретар.

52.

Братство св. Андрея в Плейс, Па., відділ 48. Українського Народного Союза.

Відділ розбирав справу Сиротинця на своїм місячнім мітингу, який відбувся дня 20. червня сього року.

Члени нашого відділу показали свою свідомість і заявили ся всі як один за потребою Сиротинця, серед великого діла, котре конечно потрібне для української іміграції в Америці. Треба спомянути, що всі урядники нашого відділу дуже щиро заінтересувалися справою Сиротинця. По короткій дискусії майже всі члени відділу згодилися зложити по $1.00 на Сиротинець. Тільки один член сказав, що він є проти Сиротинця, але як показалося, що його слово нічого не вартало, то й він мусить з нами поступати.

Урядники братства обіцяли старатися, щоби ті добровільні жертви на Сиротинець були заслані до Українського Народного Союза як найскорше. На жаль, рівночасно з тим урядники нашого братства мусять представити, що з братської каси тепер неможливо нічого помочи в справі Сиротинця, бо через цілий той рік відділ мав такі ріжні видатки на хорих і померших членів і через майнерський страйк, що братська каса вичерпалася. Ще й тепер у нашім відділі є 2 члени, котрі майже цілий рік просять запомоги. Та хотяй не можливо нічого помочи на Сиротинець із братської каси, то ми будемо старатися за се що інше надолужити. Отже при всякій нагоді як примір при хрестинах, весілях, будемо старатися на сю ціль щось причинити. Сподіємося, що таке саме заведуть в справі Сиротинця в усіх місцевости, де мешкають Українці. — Йосиф Катулька, секретар,

(Дальше буде).

ГОРОЖАНСТВО І УХИЛ ВІД ВІЙСКОВОЇ СЛУЖБИ.

В кінці травня ц. р. федеральний касаційний суд (Circuit Court of Appeals) в Бостоні видав рішення, яке може мати значіння для всіх чужинців у Злучених Державах, котрих суди не допускали до горожанства на тій основі, що вони підчас війни ухилилися від військової служби. Як відомо, богато суддів так робило, відмовляючись давати „горожанські папери" тим кандидатам в горожане, котрі підчас воєнної бранки застерігали свою пільгу, що як чужинці вони не обовязані відбувати військову повинність.

Таке трапилося недавно Осипови Тютюнови в Бостоні, котрому федеральний окружний (дистриктовий) суд відмовився признати горожанство на тій власне основі, що підчас війни він застеріг собі ту пільгу („екземпшен"). Та проти того рішення Тютюн вніс жалобу до касаційного суду.

Одначе перше питання було ще таке, чи касаційний суд має право розбирати й вирішувати такі жалоби проти рішень окружних судів в справах допущення або недопущення до горожанства. Деякі касаційні суди таких жалоб взагалі не приймали, покликуючись на те, що по закону окружні суди мають „виключну юрисдикцію" (право рішати) в усіх справах натуралізації так, що ніякий инший суд не може їх рішень касувати. Трапилося навіть таке, що один окружний суд в Джорджії дав горожанство Індусови (чоловікови родом з азійської Індії), а коли правительство обжалувало це рішення на основі закона, який виключає Азіятів від американського горожанства, то касаційний суд відмовився навіть розбирати ту справу, так як, мовляв, окружний суд має виключну юрисдикцію і раз він рішив, то й пропало.

Тому й касаційний суд в Бостоні наперед звернувся до Найвищого Суду Злучених Держав з питанням, чи він може розбирати й вирішувати жалоби проти рішень окружних судів в справах признання або відмови горожанства. Ті сумніви рішив Найвисший Суд, відповідаючи, що так: може; і правительство і кандидати в горожане мають право вносити рішення окружного суду в справах горожанства на касацію. Суддя Луї Брандейс, котрий формулував ту опінію Найвисшого Суду, підкреслив факт, що подання о горожанство є такою самою судовою справою як всякий инший судовий процес, і як всяке инше судове рішення підлягає касації. Слова про виключну юрисдикцію окружних судів в справах натуралізації треба розуміти тільки так, що того права натуралізувати чужинців не мають ниці стейтові суди.

На основі того пояснення Касаційний Суд взявся розбирати жалобу Тютюна і скасував рішення окружного суду, яким відкинуто його петицію о горожанство по причині його ухилу від військової служби, та завернув справу назад до того самого окружного суду з дорученням ще раз розглянути справу Тютюна, маючи на увазі, що такий ухил від військової повинности не є перешкодою для здобуття горожанства.

В своїх мотивах Касаційний Суд говорить, що правила про допущення чужинців до американського горожанства установив Конґрес і суди не можуть до тих правил нічого додавати.

Щодо тих чужинців, котрі підчас війни не мали навіть перших паперів (не заявили заміру стати американськими горожанами), то в Конґресі в той час було зроблено кілька внесень, щоб їх притягнути до військової служби, але ні одно з тих внесень не було ухвалене і не стало законом, так що користуючись тою пільгою, щоб не йти до війска, чужинці не нарушили ніякого закона.

Трохи инакше стоїть справа з так званими декларантами, котрі підчас війни мали вже „перші папери". Конґрес тоді ухвалив притягнути їх до військової служби, одначе окремим законом постановено, що піддані чи горожане нетральних країн можуть звільнитись від неї, коли возьмуть назад свою заяву заміру стати американськими горожанами (віддадуть перші папері); та тоді вони вже ніколи не можуть бути допущені до горожанства. Колиж декларант тільки застеріг свою „екземпшен", що як чужинець він не обовязаний служити в війску, але перших паперів не віддав і формально не зрезигнував з свого заміру стати горожанином, то, суд рішає, нема причини, чому-б він не мав бути допущений до горожанства. Далі в рішенню Касаційного Суду говориться: „Хоч суддя, котрий приймає петицію о горожанство, має доволі широку свободу до рішення, але тією свободою він не повинен користуватись самовільно або так, щоб додавати ще нові умови до постанов закона".

ДО ПОКЛИКУ

до виходців з села Пшеничники, повіт Товмач.

Вже здається такий звичай між нашим народом, що колиб хто що не починав робити, хоч би це було й найкорисніше діло, будуть сипатися на його голову напади, сплетні і т. п.

Не минуло це і нашого поклику.

Деякі одиниці чи не зрозуміли, чи навмисне, щоб пошкодити, почали ширити сплетні, що я збираю гроші на дзвін.

Тому, щоби дальше не ширилось баламуцтво, я ще раз заявляю, що не на дзвін збираю гроші, а на закупно книжок до читальні. Заразом взиваю Вас, виходці з рідного села, жертвуйте скільки можете на ту так благородну ціль.

По близші інформації пишіть на понизшу адресу:

W. Stefaniuk
c/o Billy
237 E. 26th St., New York, N. Y.

ВДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛЬНОГО ПРАКТИКУЮЧОГО 27 ЛІТ У ВАШИХ НЕДУГАХ.

Без ріжниці, як застаріла Ваша недуга, я Вам помочу.

Хронічні недуги мущин і женщин лічу успішно модерними методами.

ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всіх недугах нервових, шкірних, кровних, нирковних, мочевих, ревматичних, гемороїди та недугах кишок. З егзамінуйте вашу кров.

Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій візиті. X-РЕЙ і хемічна аналіза.

ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. LOUIS ZINS, 110 E. 16th ST. NEW YORK,

межи 4th Ave. і Irvington Pl.

Годині: Денно 9. рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4 пополудни.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що збори Товариства відбуваться в 2-ій годині пополудни, в неділю, дня 11. липня, в гали парохіяльній під ч. 47 Hope Ave., Passaic, N. J. На порядку нарад є важні справи до вирішення; буде справоздання контрольної комісії за 6 місяців, вибір нового предсідателя і другі важні справи. Товариші і товаришки, прошу взяти як найчеснішійшу участь на сих зборах, щоби збори на далі не вкладали, бо через те предсідатель відложив збори минулого місяця, що замало число членів явилося на зборах. Члени інтересуються страйковими мітингами, а за товариські забувають. Тож прошу, оставте всякі інші мітинги, а прийдіть і полагодіть пекучі справи товариські. На мітингу будуть принимати нових членів до рівнорода обезпечення без вступної оплати. — О. Зубар, предс.; Гр. Яськів, секр.

ГЛЕСТОНБУРИ, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, повідомляє, що піврічний мітинг відбудеть о 2-ій годині дня, в неділю, дня 11-го липня, в гали церковній при Grove St., Glestonbury, Conn. На порядку нарад справоздание уряду за минувший пів рік. Нерозвишійся член заплатить кари $1.00, а урядник $2.00. — Лука Сидорак, предс.; Семен Кунікевич, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. Николая, від. 167, повідомляє членів, що піврічний мітінг відбудеся в неділю, дня 11-го липня, точно о год. 2.30, під ч. 3818 Silesia St. в чевна Корнови. Проситься всіх члени, прибути на означений час, бо є много справ. Буде також справа Сиротинця. Мабуть кождий з нас зрозуміє, що хотби і найменьша лепта є конечно потрібна для будови Сиротинця в Злуч. Державах. Передана вкладка не буде принята. — Б. Уникисько, предс.; М. Корнова, кас.; Пі. Розщіка, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє своїх членів, щоби прибули всі на піврічний мітінг дня 11. липня о годині 2-ій пополудни в Вестон Галь. Неявившійся член буде карений після статута. — П. Кобелянський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеть в неділю, 11. липня, в дому Укр. Громади на 23-ій і Бравн ул., о 3-ій годині пополудни. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо буде справоздание урядників і контроля. Є також другі важні справи до полагодження. — Ст. Мудрий, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. Згода, вн. 62, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 11. липня, в гали під ч. 6177 Glenmore Ave., о годині 3-ій пополудни. Проситься кождого члена прибути конечно; хто не прибуде, буде суспендований. Тепер предсідатель колектувати вкладок по ґалях не може. Є важні справи до полагодження. Проситься принести гроші на Сиротинець, бо на минувшім мітінгу одноголосно ухвалено збирати гроші на Сиротинець. — Василь Волчанський, предс.

РОВЕР, Н. ДЖ. Отсим повідомляється всіх членів Тов. Згода, від. 204, що піврічний мітінг відбудеся в неділю, дня 11. липня, о годині 3-ій пополудни в гали церковній на Гренд Стр. Проситься всіх членів явитись на означений час, а довгуючих проситься принести свої залеглости; в противнім разі будуть суспендовані. — С. Баюс, предс.; Н. Моссора, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Повідомляється всіх членів Тов. Запорожська Січ, від. 234, що піврічний мітінг відбудеться в пятницю, дня 9-го липня, в Нар. Домі, точно о годині 7-ій вечером. З огляду на те, що се є піврічний мітінг, кождий член повинен бути присутний, так місцевий як і позамісцевий. В порядку нарад наступить справоздание контрольної комісії за піврічного діловодства і касиєтуки. Дальше вправа по підвисшеню місячних вкладок до товариства, або зменшенне товариської запомоги. Наприклад Сиротинця і жертва для нарада над позамісцевими членами, нарада над принятєм епіскопа з укр. католицкий парохії. Невявившійся член на сей мітінг підлягає карі після статута одного долара, а урядник два доляри. — Юрій Газдик, секр.

ОБОРН, Н. Ді. Тов. Запорожська Січ, від. 283, повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться 12. липня в гали церковній о год. 7.30 вечером. Проситься всіх товаришів явитись. Невявившійся буде карений після статуту. З других платень мають приносити свої вкладки до рекордового секретаря, Н. Зобків, 2 Arch St. Котрі товариші не заплатять своєї належитости, будуть суспендовані. На відчитах зборах будемо принимати без вступного до Тов. і У. Н. Союза. Користайте Українці з доброї нагоди нині, бо завтра може бути „запізно". Комісиоцка комісія здасть справоздание з піврічної діяльности товариства. Товариші і товаришки, не забудьте взяти свою вкладку на Сиротинець, про котрий було обговорено ще на маєних зборах. Інші відділи У Н. Союза вже давно свою лепту переслали, а ми доверяя будемо сказати. Але хто пізнійше ми тут як один повинні зложити свою жертву, бо се наш обовязок. Другі народності давно вже позакладали свої залягти для сиріт і старших, про і ми повинні постаратись о Сиротинець, щоб наші сироти і старші мали захист та не тинялися повід чужі плоти. Може кожуть нас, що приладились скорпістю з того, що тепер збудуємо. — І. Коковський, коловий; Лесь Зобків, секр.

ПАТЕНТОВІ І ПРИРОДНІ ЛІКИ.

Стейтовий агрикультурний каледж в Конектікат влаштував виставку лікарств — „патентованих" і природніх. З одного боку на полицях „домашна аптика вічно слабих", а другого „домашна аптика здоровля". На першій, для тих, що вічно слабують, всякі „патентові медицини" — на біль голови, на кашель, на нестравність, на „очищення крови", всякі „скріпляючі напитки", порошки та пігулки, які всюди рекляміються, та які своїм вічно слабим пацієнтам ніколи не помагають. З другого боку, на „поліцях здоровля" — городовина, шпінах, помідори, морква, сливки, яблука і така инша природна страва, яка очевидно всіх слабостей не вилічить, та поможе, особливо на шлунок, нераз в таких випадках, в яких патентові медицини можуть лише зашкодити.

В. Будзиновський.

ЯК ПАН РАДНИК ОЖЕНИВСЯ.

ОПОВІДАННЄ. (21)

— Вкрав хто? До решти обікрали мене?

— Вас ніхто не обікрав.

— То щож плетете, що вже нема?

— Не плету, а кажу. Кажу, як є. Кажу, що знаю. Переказую се, що чули мої вуха.

— Не второпаю. Кажете, що ніхто не вкрав. Як не вкрав, то є.

— А ось вашого першого одягу, того, в котрім ви пішли купатися, також ніхто не вкрав, а його нема. Є, але не у вас.

— Є у злодія... Ви щось таке верзете... Скажіть же ясно, що є з тими одягами.

— Та я був би вже давно сказав, як би не те, що ви раз коло разу перебиваєте. Розкажу з кінця. Я відтам прийшов. Попаючи під хатою Мошка, я чув таке: Якийсь холерник залюбився в якійсь дівчині. Гадав, що й дівчина його любить. Аж коли побачив, що дівчина пішла до готелю з якимсь другим, він вдурів, пішов на кручу, розлягся і скочив у воду. Люди знайшли його одяг і принесли до Мошка. Мошко сказав, що то його холерник, тай пішов до шандарів. Шандарі списали протокула, взяли той одяг, взяли з готелю валізу і парасолю, тай з протокулом завезли до міста, до суду. Отже ані ті, ані ті, що бивали

пер в суді. Тепер вже знаєте, чому Мошко не дасть вам нічого, і чому Ксені нема чого посилати до Мошка.

— Вже знаю, — радник відповів зітхнувши і голову вхопивши в руки. — Але, що я тепер зроблю з собою?

— Моя рада була би така, — промовив побережник. — Ви, поки що, лишіться у мене. Я піду на жандармську станицю, та шандарям розкажу, як і що. Постенфірер піде до Мошка і приведе його сюди. Мошко посвідчить, що ви є ви. Постенфірер спише з вами протокулу, що ви не втопилися. Протокулу вийшле до суду. На другий день, або й ще тої самої днини ваші річи будуть назад у Мошка.

— Так то скоро не йде, як ви гадаєте. Постенфірер зараз прийде до мене. Готов сказати, щоби я до него прийшов. Не зараз спише протокол. Як спише, то не зараз перепише. Як перепише, то не зараз вишле до суду. Як його рапорт прийде до суду, то не зараз опиниться са столі судії. Може який тиждень, або два вилежиться в протоколі. Як вже прийде на стіл судії, то судія не зараз возьме його в руку. Коли нарешті судія прочитає, то не зараз дасть приказ, щоби мені відіслати мої річи. Може мені відіслати мої річи. Може мені візванне, щоби я сам явився в суді. Се візванне не зараз вишлють до мене. Як добре піде, то я мої річи дістану по яких трех місяцях. Очивидно, як до того часу не здіять їх молі.

— Нема способу, щоби прискорити? Може би до старостства?

— Як звернутися до старостства, то й за рік не полагодять. Я мушу поїхати сам, і то зараз. Судія, мій приятель.

— В чім поїдете? Я для вас панського одягу не маю.

— Пусте! Продайте мені ту вашу сорочку і ті штани. Я, правда, тут гроший не маю, бо лишилися в моїм одязі, але на пальцях маю золоті перстені. Лишу вам на застав. До суду поїду так, як стою.

— Я ваших перстенів не возьму. Чейже на ті штани і на ту сорочку не злакомитеся і віддасте мені. Але, ви справді, так як стоїте? Не соромно вам буде показатися так в місті, ще й в суді? Ви, цісарський судія, в таких штанах?

— Або люди так не ходять? Не лиш до суду, але неодин і до церкви йде так, як не має ліпшого одягу.

— Люди! Але ви, цісарський судія...

— Або цісарський судія не чоловік? І чи на моїм чолі написано, що я судія?

— Як не гонорується, то їдьте й так.

— Ви куди їдете? — радник звернувся до Гриня. — Може би ви завезли мене до міста?

— Та я в ту сторону, але не до міста. Я тільки до Дори. До Дори підвезу вас. Там дістанете фіру до міста, бо в Дорі коней нема.

— Їдете зараз?

— Їду. Сідайте!

— То бувайте здорові, — радник звернувся до побережника. — Гадаю, що ще нині верну. Вашу сорочку і ваші штани дам насамперед випрати і аж тоді зверну вам з подякою. А може продасте мені?

— А вам нащо таке?

— Я лишив би собі на памятку цілої тої пригоди. Також привезу вам що з міста. Вам і вашій донечці. За ту прислугу, яку ви мені зробили.

— То був мій обовязок, вигодити вам, чим можу, бо то через мене ви мали таку прикру ніч на дереві.

— Ой, що правда, прикренька була ся ніч. День був дуже прикрий, ніч ще прикрійша. Тепер прийде ще не дуже мила подорож. Бо, що правда, я троха смішно виглядаю в тім костюмі. Але то пусте. По дорозі й так не стрінуся з жадним знакомим. Бувайте здорові!

Радник засадив циліндер на голову і вийшов. На фірі було, тільки одно сидженне, на передній ось. Радник сів по лівій стороні. Гринь праворуч, бо вимахуючи батогом, мусів мати для правої руки і для батога вільний простір. Покрутив батогом над головою, потріпав віжками і цмокнув. Коні рушили, віз покотився.

* * *

Корчма в Яремчу, присілку Дори, була при гостинци. Як звичайно, так і нині повна. Окрім обовязкового жида, вренда́ря корчми, були там свої люди, були й сторонські. За столом вийшов громади Дора. Біля него сидів якийсь сторонський, та війтови розказував про свої турботи. Зле повіддавав доньки. Один зять помер на тиф, другого в лісі задавило дерево, третий мочиморда, четвертий поїхав до Америки з якоюсь богатою вдовою.

— Таке то буває, — замітив старий війт, киваючи сивою головою. — Гадаєте, що я не знав таких гаразздів? Ось тота, що з одночічною дитиною на руках балакає з тою старою бабою. То Гандзя, моя внучка. Вона тепер ні дівка, ні вдова. Через свою дурноту завязала собі світ. І через мою дурноту, бо я старий, хоч повинен бути мудрійший від внучки, вволив її волю і не проґнав, шандаревби не казав вишупасувати з села пройдисвіта.

— Звів її який сторонський?

— Не звів ніхто, тільки взяв, тай покинув. До села приплентавсь був якийсь сторонський волокита, якийсь Стефан Цап, тай дівчині завернув голову. Що правда, вродливий парубок був. Такий, що й инші дівки в селі дуріли за ним. Казав, що він коваль. У мене бачте, була кузня, але зачинена. Вона ще й тепер є, але все ще зачинена. Бо я вже старий, бити молотом не здужаю. Я кузню передав був синови, але син взяв, тай помер. І синова вмерла. Відійшли з сего світа, полишаючи мені свою дитину, отсю, що балакає з тою старою.

— Вгадую, — перебив сторонський. — Ви злакомилися на зятя коваля, щоби кузня не стояла дурно. Ви загадали кузни коваля дати, внучці мужа.

— Ви вгадали, бо таки так було. Мені серце краялося, що кузня, в котрій я мій вік звікував і на котрій я доробився маєтку, стоїть зачинена. Хоч той Стефан Цап голопятник, подумав я, то хліб має в руках, бо коваль. Кузню я дам йому. І так моя внучка Гандзя стала Цапихою.

— І ковалихою.

— Та де там! Він в кузни ногою не був. Пішов з жінкою спати. Гандзя рано розплющує очи... мужа біля неї нема. Гадала, що він в кузни, що вже зачав якусь роботу. Була люта, що він коли вона ще не натішилася з ним, вже пішов від неї до роботи. Пішла до кузні, кузня зачинена. Вертає до хати і зазирає до скрині, а скриня порожна. Нема коралів, нема двіста долярів, та ще й дечого нема. Цап щез і до нині не показався.

Хаш, сусід старого, що стояв збоку і слухав, вмішався в розмову, кажучи:

— Цапиці пропав цап, мені жінь. Хто таке чував, щоби цап вкрав не капусту, а коня, коралі й доляри!

— Вам жарти в голові, а мені, коли згадаю ту днину, коли гляну на внучку, неначе би клінцами серце рвав. Внучці Цап лишив по собі тільки одну памятку. В своїм часі, як Бог приказав, прийшла на світ дитина.

— Молоде цапятко — додав Хаш.

— Бідна дитина тата не бачила і мабуть не побачить. Кузня, як була зачинена, так і тепер стоїть.

— А я вам, кажу, кажу, що Стефан вернє, — сказала Цапиха, приступаючи до гуртка. — Дитина побачить батька і в кузни буде робота. Вже третя циганка виворожила мені, що вернє. Чейже ті циганки не змовилися, бо одна прийшла від Станислава, друга зза гір від Мункачева.

— А не виворожили ті циганки, що твій Цап вернє на моїх кони, щоби мені віддати його? — спитав Хаш, сміючися.

— На те й вкрав коня, щоби скоро бути тут назад, — додала якась баба.

— Як мій газда вернє, то я вам заплачу за того коня, — Цапиха звернулася до Хаша. — Заплачу так, що купите собі лару.

— Я волів би, щоби ви заплатили тепер, хоч би й тілько, щоби було на одного лошака.

Старий, котрий не любив слухати про ту крадіж коня, бо йому соромно було, що має зяти конокрада, глядів крізь вікно на дорогу. Побачив якусь фіру, та щоби перебити нудну, йому розмову, сказав:

— Хтось йде! То мабуть Ірина Бренкалюк. Поспитать сюди, бо його коні так навчені, що жадної корчми не минають. Перед кождою корчмою стають самі. Хочби він не хотів, то мусить поступити і випити. Инакше коні не підуть далі, хоч би як бив їх.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ НОВИНА НАЛЕЖИТЬСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПРАЦЮЙ І ЩАДИ ЗА МОЛОДУ — НА СТАРІСТЬ ПРИДАСТЬСЯ!

НЕ ТРИМАЙТЕ ГРОШИ ДОМА, — НЕБЕЗПЕЧНО!

ВЛОЖІТЬ СВОЇ ГРОШІ ДО УКР. БАНКУ — ТАМ БЕЗПЕЧНО!

Телефон Банку: Arlington 1031. — Філії: Empire 9364.

DAVISON AVENUE BANK

ІВАН Е. БУЧКО, властитель

COR. DAVISON & NEWBERN, — DETROIT, MICH.

ФІЛІЯ: cor. JOS. CAMPAU & DANFORT, — HAMTRAMCK.

Перепроваджуємо всякі справи банкові.

Висилаємо гроші до всіх частий світа.

Продаємо шифкарти найліпших корабельних компаній.

Виробляємо гіпотеки (морґечі) і контракти.

Говоримо по українськи. — Всякі поради даром.

ГРОШІ ВЛОЖЕНІ В БАНКУ БЕЗПЕЧНІ І ПРИНОСЯТЬ КОРИСТЬ!

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧІ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБЯТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то зверніться до нас з замовленням.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕ-ІНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$5.25	$6.00	$7.50	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як шкварт, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках. Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас в повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми удаємо Вам всякої інформації і висилаємо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подаємо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи які: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

„ЖИДИ І МИ".

Як було до передбачення, нагінка жидівської преси і жидівських політиків на український народ з приводу огидного вбивства от. Петлюри, вже викликує відемні для Жидів і не зовсім бажані наслідки. „Нова Зоря", орґан „Української Християнської Орґанізації", що в останньому часі починає все більше поширюватися, в числі 22, з 13. червня ц. р., містить антисемітську статтю „Жиди і ми", в якій атакує теперішню й минулу поведінку Жидів на нашій землі.

„Яку ролю грали і грають у нас Жиди? Чи маємо пригадувати давних Зельманів? Чи маємо вичисляти ті міліонц наших сєлян, котрі пішли з торбами з причини жидівських пявок? Чи не звісні на весь світ жидівські коршми? Чи не через Жидів повисло десятки тисяч наших невинних людей в часі війни за жидівської Австрії? Чи не бачили, от хотяй би у Львові, хто бив до крови наших священиків, нашу світську інтелігенцію, наших селян і робітників, ведених австрійськими опричниками до ріжних вязниць і таборів? А становище Жидів в часі польсько-української війни? А поведення Жидів на Великій Україні в часі українсько-большевицької війни? А комуністичні чрезвичайки чи не були в жидівських руках?"

Жиди повинні не тільки кричати про погроми, які зрештою в своїм часі були у всіх державах, де живуть Жиди, але й шукати їх причини.

„Український нарід, як християнський, є вирозумілий, добрий, згідливий і толєрантний. Не треба його тільки дразнити, провокувати, доводити до крайности. Про се повинні Жиди завсіди памятати, живучи розсіяні серед широких українських мас. Жидам, як чесним співгорожанам, як чесним сусідам, не спаде волос з голови на українській землі. Та Жиди як лихварі, як большевицькі комісарі, як члени чрезвичайок, як коршмарі й галапаси, як посіпаки наших плянтаторів, будуть і мусять жити завсіди в страху перед неприємностями.

„Виявлений тепер настрій жидівства до нашої нації не повинен і для нас остати без науки. Показується, що Жид боїться і шанує тільки того, хто має силу. Слабих він копає. Нашим обовязком проте подбати, щоби й ми стали сильними, щоби й нас вони респектували. А до того дійдемо тільки одним шляхом: Стараймося обходитися без Жидів. Купуймо тільки в своїх кооперативах, оминаймо коршми, даваймо заробляти тільки своїм людям і збогачуймо тільки себе, а не ворожих нам людей.

„Коли доведемо до того, тоді й Жиди будуть мати перед нами респект, не відважаться нас на нашій землі провокувати й зневажати".

Крім того, як подає жидівська преса, в Рівному на Волині на вістку про огидне вбивство С. Петлюри російським Жидом Шварцбартом — мало що не прийшло до чинного виступу українського населення проти Жидів.

Отже єдиним наслідком безосновного й наклепницького становища жидівської преси є зріст антисемітських настроїв серед українського населення і назрівання боротьби між українським і жидівським населенням. Очевидно, такий оборот справи не є бажаний ні для нас, ні тим більше для Жидів. Розумієчи обурення українського населення з приводу становища жидівської преси і жидівських політиків, одночасно вважаємо, що всякі крайности є шкідливі. Тому й проповідництво антисемітизму є безгоразно шкідливе. („Діло").

ПРИМХУВАТІ ДІТИ.

Дитячі примхи щодо їжі мають часто дуже погані наслідки для самої дитини. Вона виростає слаба, недокормлена. Та припрошувати дітей до їдження — така-ж кепська система, як і примушувати їх. Дитина швидко починає розуміти, що з її примхами рахуються і робиться ще більш примхувата. Не хоче їсти тої чи иншої страви, аби добитися чогось солодкого, чи щоб сповнили її таку чи иншу забаганку.

В таких випадках найліпше не звертати уваги на дитячі хиби, а просто сказати дитині: не хочеш їсти, то й лиш, але памятай, що до вечері чи до завтрішнього снідання нічого не дістанеш.

Здоровій дитині не зашкодить, коли вона раз чи другий не пообідає чи не повечеряє. Але трохи поголодувавши вона зміркує, що немиле чуття голоду можна заспокоїти тільки їдженням в свій час і на другий раз вона буде їсти, не перебираючи. Звичайно, коли вона вже їсть, то не треба її ображати пригадкою колишніх химер, бо й у дітей є свій „гонор".

Колиж дитина, пропустивши обід чи вечеру, все таки не хоче їсти, то це вже знак, що з нею щось недобре, а не просто примха. Недостача апетиту може бути наслідком перемучення або слабости абож просто того, що дитина, діставши „ніклів", наїлась мороженого та цукорків. Неправильне їдження в ріжну пору дня теж причиняється до втрати апетиту.

Правильне їдження стає привичкою, яку в дітей треба вже змалку виробляти. Так само змалку треба її призвичаювати до нової їжі — ріжних овочів, городивини та зернових продуктів. Нова їжа викликає в дітей, так як і в дорослих, свого рода недовіря, яке треба перемогти. Богато значить приклад. Коли батько перебирає та хиверує, то й дитина починає собі.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Загаєвич, провідник та орґанізатор яворівського повіту, бувший посадник міста Яворова, діяльний член численних українських товариств, помер 10. червня ц. р.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Сарп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 122—

UKRAINIAN BAZAR
168 E. 4th St., New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК БЕЗПЕЧНО КУПАТИСЯ.

Не йди в воду не спитавши броку, — говорить приповідка, та проте на протязі останнього року звиш 6,500 людей загубило в воді життя через необачність підчас купелі.

Певна річ, що води не треба боятися. Але хто хоче безпечно ужити собі тої приємности, яку дає купання, повинен передівсім навчитися пливати. Нагода для того є всюди, де люде купаються. На морських побережах та по містах всюди богато спортових орґанізацій та публичних учителів пливання дає нагоду легко навчитися, особливо літньою порою. Передівсім треба навчити пливати дітей зараз змалку. Чим старша людина, тим труднійше їй навчитися, а замолоду воно приходиться дуже легко і скоро тай ще пливання причиняється до розвитку мускулів і цілого орґанізму.

Але й уміючи пливати, треба все мати на увазі можливу небезпеку і „питати броду".

Не купатися в місці, де не знаєте води і не бачите, щоб люде купалися.

Не йти в воду самому, а ливитися, чи є де близько люде, щоби в потребі помогли.

Не плисти на таку глибину, щоби вода сягала понад голову. Найліпший пливак може дістати корчі і тоді пропав.

Не лізти в воду швидше, як дві години після їдження.

Не купатися по пяному і взагалі „випивши" не лізти в воду.

Не бродити в воді з руками понад головою. Попавши на глибочінь, пірнете як камінь.

Коли попадетесь на підводну струю, не пручатись проти неї, а дати себе понести і кликати помочі.

Дуже добре для здоровля купання в морі. Хвилювання води спонукує живе круження крови. Одначе люде старші, ослаблені хворобою або дуже перетомлені і передівсім слабі на серце не повинні уживати морських купелів, хіба з дозволу лікаря.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недужі нервові, мозкові і дітей.
Найдоскональніші електричні апарати.

КРІПКІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ у важній справі свого шваґра Івана Шаровського. Має перебувати в Buffalo, N. Y. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголоситися на поданому адресу. 155-58
JOSEPH YOSH,
43 John Street, Carteret, N. J.

ПОШУКУЮ свого зята Петра Федорчука, перебуває десь в Ню Йорку. Хто знає про него, або він сам, прошу ласкаво зголоситись. 155-56
WASYL FULTANOWICH,
Eldorado, P. O. Altoona, Pa.

ХТО З УКРАЇНЦІВ дерпається до Стрия. Має нагоду купити 3 морги землі, мурований 3-ромовий дім, стодола і другі забудовання. Но інформації пишіть: 154-57
J. SAWCHYN,
6 Ridge St., Rankin, Pa.

Українці! Найновійші звійки (польки) на піяно, котрі вийшли за місяць червень: Укр. Відгуки, вальц, 75 ц.; Там за тихим, за Дунаєм, зі словами, $1.00; Ой під гаєм зеленеським, зі словами, $1.00; Ой піду я лугом, зі словами, $1.00. Замовляйте сейчас, дуже гарні: Sichowy Bazar, 34 E. 7. St., New York, N. Y. 155-56

ПОТРІБНО АГЕНТІВ

Ви можете ним бути, досвіду не жадаємо, навчимо Вас продавати землю. Земля продається в фабричному місті, усего 45 мінут їзди з Ню Йорку.

УСЛІВЯ ДУЖЕ ДОБРІ.

Ваше широке знакомство дасть Вам певний заробок.

Канцелярія отворена від 9-тої з рана до 9-тої вечером.

Голоситься до: 151-56
С. ФЕСОЛОВИЧА
USEFUL HOMES CORPORATION
41 East 7th Street, New York City.

НА ПРОДАЖ ЛОТИ
В BOUND BROOK, N. J.

По близші інформациї в справі купна голоситися між 7. а 9. годиною вечером до: 137—
Mr. ALEXANDER CHYLAK,
Attorney at Law
340 E. 17th Street, New York City.
Tel. Lexington 2193.

SANTAL MIDY
ЛЕК КАТАРУ МІХУРА
Легко полекшитьси через
SANTAL MIDY
Не берить ніпащі.
Сядайть за словом
„Mi d y"
Продаєсь у всіх Аптиках.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.
Telephone: Orchard 2568

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦЯ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

(Продовження)

Берісско, 23. лютого, 1924.

Тут, як оповідають сі, котрі тут довший час живуть, робота все припиняєсь на яких 4—5 місяців, так що з заощадженого гроша мало остається. Про виїзд до Канади я згадував тому, що в крайнім случаю, як би не міг дістатись в Північну Америку, — то остаточно їхаби до Канади. Оставатись тут нема в мене вигляду. Ти згадуєш, що як би куди иньше, не варто возитись; се зовсім ясно, бо взявши під увагу заробітки і ціни продуктів, то таки в Злучених Державах все легше, чим де инде. Так говорять всі, котрі вже в 1921—22 році повернули з Америки, пересиділи більш чим 6 місяців в Европі, отже назад до Америки не могли їхати. Вони поприїзджали сюди, в надії, що звідси вийдуть до Злучених Держав.

Рівнож Ти згадував, що маєш охоту приїхати сюди, купити де трохи землі і хазяйнувати. Се здаєсь ще більше чим трудно. Тут як говорять, найлучша земля в провінції Буенос Айрес. Се правда. Але тутешні власники, то так як ця собака, сама на стерві лежить, а другому не дасть. Так і тут. Маса землі лежить облогом, а винайм одного гектара коштує 50 пезів. Се взявши під увагу, то дорозше, чим в нас перед війною, де винайм одного морга першої кляси коштував в 1913—14 році 30—35 корон. А де інвентар, обробок? На се рівнож треба вложити гарний гріш! В иньших провінциях, прим. Кордоба, Мендоза, Санта Фе, дешевше, однак земля гіріша; там часті елементарні нещастя, (сарана, гради, посуха), так що господадарити — діло ризиковне. Вправді тут в тих провінціях поосідались богато кольоністів, Італійців і Німців, се ще перед війною. Тоді й держава допомагала дещо, обставини були иньші чим тепер, тай тогді був ще, такби сказати, період кольонізації. Тепер, як хто має який гріш, вкладає в підприємство промислове, або в торговлю.

Найліпше то таки, як маєш дещо гроша в американській валюті, осістись в Европі, денебудь в якім місті, купити реальність, можна до того заниматись ще пасічництвом або чим иньшим. І тут підсоня для пчоловодства дуже догідне, тільки мені здаєсь, що я як на пустині, чогось тяжко привикнути до всего тутешнього.

—o—

Берісско, 6. марта, 1924.

Я здаєсь вже згадував Тобі, що тут дівчатам о много легше дістати службу, чим мущині якубудь роботу. Тут служниця має в місяць 40—50 долярів, харч і помешкання, а так як наші дівчата стараються у всім догодити господині, то дістають в подарку убранне і черевики. Зі мною їхало 4 дівчині з бобрецького повіту, так вони дістали занятте (покоївки) ще того самого дня, що висіли з парохода.

В кождім разі дівчина заощадить тут за рік найменьше 100 долярів.

Я рівнож буду старатись робити тут, доки буде можливо, значить, щоб навіть робота прикоротилась, то щоб навіть і меньше робити, тільки щоб робити, аби куди иньше не возитись і шукати роботи. Тут фабрика ніколи не стає зовсім, але обмежує свою роботу, так, що нпр. тепер робить 4,000 людий, то як робота прикоротиться, оставляєсь 6—700 людий.

—o—

Берісско, 17 марта, 1924.

На мою думку, то сестра лучше надаєсь сюди, бо вона дуже пильна і ощадна. Я тут за ню не маю зовсім чого боятись за її поведінє. Місце може в кождім разі дістати або в Буенос Айрес, або тут у фабриці. У фабриці навіть може більш заробити чим на службі, бо тут при виробі консерви дівчата дістають 90—100 долярів в місяць.

Ти питаєш мене, як подобаєсь мені Арґентина, булоб мені тут не зле, тільки не знаю що є, що не можу призвичаїтись до підсоня.

Я находжусь від Буенос Айрес 2½ годин їзди желізницею, на полудневий схід.

Берісско, се порт „Ля Пляти" і тут находиться дві скотобійні „Свіфт" і „Армур", в послідній я роблю. Тут місцевість не зовсім здорова, бо беріг морський зовсім низький, а довкола сего Берісско мочарі (віддаль від берега 2 км.). Удержанне місячно коштує мене кругло 50 пезів (харч і кватира). Харч досить добрий. Харчуюсь в кооперативі „Русских робочих г. Берісско", бо наші тут ще нічого свого не мають. Тут Росіян дуже богато (більша половина це „Малороси"). Вони тут осілись вже давнійше, тай досить добре зорґанізовані. Як фабрика буде дальше в русі, то поки сестра тут приїде, мені би вдалось дещо зложити, (в місяць 70—75 дол.) так, що якби я тут побув 1½ року, то на виїзд мавби свої гроші.

Мене подорож сюди коштувала кругло 120 долярів.

—o—

Берісско, 6. квітня 1924.

Роблю дальше у тій самій фабриці. Роботи по трохи ще є. На зиму, здаєсь, фабрика в части пристановиться. Так говорять, чи правда — не звісно.

Тут в сій російській кооперативі є більшість Українців-Придніпрянців, (до річи, це елемент з бувшої російської школи, котрі тут в Арґентині поробились анархістами і чорт його зна чим), а котрі давнійше хотіли представити драму Гр. Грушевського „Розбиті Надії", переписали ролі і все потрібне, якось стратили примірник сеї штуки, а тепер нема з чого суфлірувати. Просили мене, щоб я з цих роль і з сценяри те все привів до цілости і переписав примірник. Я від нехотя згодився, і роботи вдаилося мені з тим тільки, що буде ще на дві неділі, бо що дня я більш не годен писати як годину або півтора...

Ти питаєш, де є Берісско. Це є порт „Ля Пляти", від сего міста їдесь 20 мін. трамваєм. Це місто, і місцевість нова, не більш як 10—12 літ построена. Думаю, що в твоїм Альманаху є „Ля Плята", коло цего знайдеш і Берісско.

—o—

Берісско, 19. квітня, 1924.

Коло мене нема так нічо нового, роблю дальше в тій самій фабриці. Вже з місяць буде, як чогось дістав біль в грудях по лівій стороні, так що деколи спати не мож. До фабричного лікаря не ходив, щоб часом з роботи не звільнили. Тепер вже меньше, здаєсь помало переходить. Я тут з початку робив в досить важкій роботі по 14 годин денно, се здаєсь від тої роботи. Тепер роблю вже тільки 8—9 годин денно і иньша робота, трохи легша.

Ти пишеш, що у вас зачинаєсь безробіття. Тут вже воно є, а до того заноситься знова на суматоху з огляду на закон обезпеченя.

Тутешне правительство видало закон, силою котрого кождий робітник, котрий працювати буде 25 літ в фабриці чи варстаті, по скінченню цього часу має одержувати від правительства повну заробітню плату, яку він побирав в підприємстві, в якім працював. На рахунок сеї емеритури знова кожде підприємство має відраховувати 5% від кождомісячного заробітку робітника і складати ці гроші в державній касі. Се викликало велике невдоволенне між робітниками, бо дуже маленький процент найдесь таких, котрі-б виробили в одному місті 25 літ безперервно.

Берісско, 24. мая, 1924.

Тут вже роботи зачинають прикорочуватись, а в кампі можна сказати так як би покінчились, бо великими масами наїзджає людий сюди.

Звідси дуже утруднено є дістатись до Злучених Держав. Перш всього треба вибути рік, а тогді доперва як кому пощаститься, то дістане візу, бо і звідси еміґранти є зачислені до квоти, котра є для їхніх держав приписана, то се щастя може случиться одному з тисячі. Щоб виїхати знова після того легально, треба пережити тут 5 літ, а нелеґально коштує 300 долярів, тай то богато завертають. А жити тут 5 літ, (і як звичайно тут є, в році робота йде 4—5 місяців, а потім кріза, так що проминесь те, що заробив) я зовсім не маю охоти.

—o—

Берісско, 3. червня, 1924.

Коло мене на разі нема так нічого нового. Роблю дальше на місци. Сего місяця відкривається тут школа державним коштом для всіх, котрі хотять вчитись еспанського язика. Отже й я запишусь. Науки буде відбуватись вечірними годинами, навіть у фабриці. Для тих, що хотять вчитись є розпорядження, що не мають довше робити, як 8 годин.

От тут, як я приїхав, можна було много скористати. Іменно, тут відбувались виборп до парляменту. Отже правительственні партії старались дістати більшість, то двох жидків з того транспорту з котрим я їхав, дістали горожанство, розуміється мусіли зараз голосувати на тих, котрих їм предложили власти. Всякий, хто вибув 5 літ, або перед тим вистарається горожанство, може виїхати куди хоче і коли хоче. Але на всякий случай є ліпше посидіти тут деякий час, підовчитись еспанської мови, тогді вже всякі труднощі переходять легше.

(Дальше буде).

Я. КОРНАТ
ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП БІЛЛЯ
LADIES' & GENTS' FURNISHINGS
102 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
(межи 1-ою Евню а Евню А, на проти костела)
Телефон: Dry Dock 5330

Маю на складі 800 пар женських панчіх Full Fashionet, реґулярна ціна $1.50, тепер $1.19 пара. Всі кольори. Рівнож Сайк, блюмерс, бразерс, найтгаун і т. д. 1000 мущеських сорочок з наплатних фабрик, як Arrow, Artistic, Aberdeen і т. д., найновійші кольори. Шовкові, льняні. Імпортований бротклот 2x2 і анґлійський маґрис. Special Arrow Silk Broadcloth Реґуля. Ціна $5.00 тепер $4.15. Manhattan Юнйон Сутн Рюб, ціна $2.95 тепер $2.00. Реґ. ціна гаунки мущеських М. S. сорочки і штани від 65 ц. пара. Малих хлопців Юнйон Сутн Реб, ціна 50 ц. і 69 ц. тепер всі по 49 ц. Короткі сакси 23 ц. пара, 5 пар за $1.00. ¾ сакси 47 ц. пара, 3 пари $1.35. Sport Blouses 89 ц. Рівнож всякі прибори до хресту. Також рочники, обруси, простирала, капи і т. д. Весь товар першої класи. Коли Ви що небудь купите, а Вам не буде до вподоби, то ся Вам відаймам або гроші звернеться а Вас вдоволить.

Реклямації Чому позичати чужих, наших коротко, коли свій чоловік за 3 доли гроші Вам поставить і замовлене.

Я Вас запрошую, щоб Ви мене відвідали і переконались.